

Predmet: Slobodan Medić i drugi – Škorpioni
Broj predmeta: K.br. 6-05

Glavni pretres: 3.04.2007.

Izveštaj: Nataša Kandić, FHP i advokat Dragoljub Todorović, punomoćnici žrtava

Završna reč tužioca

Tužilac je ostao u potpunosti pri preciziranoj optužnici, jer smatra da je u toku dokaznog postupka nesumnjivo utvrđeno da su optuženi izvršili krivično delo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva za koje su optuženi.

Optuženi Slobodan Medić, Aleksandar Vukov i Branislav Medić u svojim odbranama u toku dokaznog postupka ne priznaju izvršenje krivičnog dela. Optuženi Slobodan Medić tvrdi da tog dana kada se zločin dogodio nije bio u Trnovu i prema tome nije dao nikakvu naredbu za streljanje zarobljenika i da o tom streljanju nije ništa znao dok se snimak egzekucije nije pojavio na televiziji. Odbrana optuženog Aleksandra Vukova ide u tom pravcu da on ništa nije znao o naredbi da zarobljenici treba da budu streljani, da se na mestu egzekucije našao iz drugih razloga i da u vezi sa streljanjem nije imao bilo kakvih radnji. Optuženi Branislav Medić se brani tako što kaže da je bio prisutan u blizini spaljenih vikendica u mestu Godinjske bare, gde su streljani bošnjački civili, ali da u njih nije pucao.

Optuženi Pera Petrašević priznaje izvršenje krivičnog dela. Navodi da je optuženi Slobodan Medić kao komandant jedinice *Škorpioni* svom obezbeđenju, među kojima se nalazio i on, naredio da streljaju zarobljenike i da je on morao izvršiti naređenje učestvujući u njihovoj egzekuciji. Optuženi Aleksandar Medić je priznao da je bio u pratnji zarobljenih civila po naređenju svog komandanta Slobodana Medića ali da nije znao da zarobljenike treba streljati i da kritičnom prilikom nije pucao u njih.

Odbrane optuženih Slobodana Medića, Aleksandra Medića, Aleksandra Vukova i Branislava Medića ne treba prihvatiti jer su u suprotnosti sa svim izvedenim dokazima:

i. iz iskaza brojnih svedoka i optuženih Pere Petraševića i Aleksandra Medića proizlazi da je kritičnog dana optuženi Slobodan Medić bio u bazi *Škorpiona* u Trnovu i da je on izdao naređenje da se zarobljenici streljaju. To je potvrdio i svedok Slobodan Stojković, koji je per d sudom rekao da mu je komandant Slobodan Medić naredio da egzekuciju snimi kamerom.

ii. Odbrana optuženog Vukova se ne može prihvatiti iz više razloga, i to na osnovu prikupljenih dokaza tokom dokaznog postupka. Pre svega, nesumnjivo je utvrđeno

da optuženi Slobodan Medić i njegovi telohranitelji, optuženi Pera Petrašević i Branislav Medić nikada nisu bili na prvoj borbenoj liniji. Optuženi Branislav Medić je dolazio samo do mesta gde je dovožena hrana za pripadnike *Škorpiona* koji su bili na liniji fronta. Iz tog razloga je potpuno normalno da im mesto za egzekuciju pokaže Aleksandar Vukov koji je stalno bio na liniji fronta, koji je poznavanje terena ubedljivo demonstrirao u toku glavnog pretresa. On je došao sa tri vojnika i razgovarao sa optuženim Petraševićem pa je jasno da je njegov dolazak bio u funkciji lociranja mesta za egzekuciju, jer telohranitelji Slobodana Medića to nisu znali. Pored toga, optuženi Vukov se vratio na liniju fronta ali je ostavio trojicu vojnika koji su učestvovali u streljanju zarobljenika.

iii. Što se tiče optuženog Branislava Medića njegova krivica je dokazana. Na video snimku, koji je izveden kao dokaz, vidi se da Branislav Medić puca u zarobljenike. To potvrđuju optuženi Pera Petrašević i Aleksandar Medić kao i svedok Slobodan Stojković.

iv. Na glavnom pretresu su izvedeni dokazi koji nesumnjivo potvrđuju da je optuženi Aleksandar Medić znao da zarobljenike vode na streljanje, što prozlati iz celog konteksta događaja a posebno iz razgovora koji Aleksandar Medić vodi sa zarobljenikom Azmirom Alispahićem, što se jasno vidi na video snimku. Pored toga, on je od početka dešavanja pa do kraja sve vreme bio sa telohraniteljima koji su vršili streljanje, obezbeđivao da eventualno neko od zarobljenih ne pokuša bekstvo.

v. Optuženi Petrašević je priznao izvršenje krivičnog dela za koje je optužen. To priznanje je potvrđeno video snimkom, iskazama drugih optuženih i iskazima svedoka.

Nije sporno da je u vreme događaja postojao oružani sukob u BiH, između bošnjačkog, srpskog i hrvatskog naroda. Takođe nije sporno da su postojale i samoprogllašene i u smislu pravila međunarodnog javnog prava nepriznate državne tvorevine, Republika Srpska i Republika Srpska Krajina. Takve tvorevine se u žargonu nazivaju takozvane, para i slično, a samim tim i organi „tih država“ imaju isti prefiks (takozvani ila para). U toku postupka prikupljeni su brojni dokazi da je jedinica *Škorpioni* paravojna oružana formacija jer je delovala pod komandom vojnih organa te dve para države. Međutim, u konkretnom slučaju ta paravojna oružana formacija *Škorpioni* morala se pridržavati pravila međunarodnog humanitarnog prava, propisanim IV Ženevskom konvencijom i II Dopunskim protokolom.

Optuženi treba da budu oglašeni krivim i kažnjeni po zakonu uzimajući u obzir sve olakšavajuće i otežavajuće okolnosti na strani svakog pojedinačno optuženog.

Završna reč punomoćnika žrtava advokata Dragoljuba Todorovića.

Ovaj sudski postupak ima osobene karakteristike i izrazite specifičnosti u odnosu na skoro sve slične postupke. Naime, u ovom postupku postoje sve vrste dokaza koji se inače pojavljuju u krivičnim postupcima. Pre svega, postoji izuzetno validan materijalni dokaz. Ceo događaj je snimljen kamerom i nalzi se na VHS kaseti. Taj snimak je izveden kao dokaz. Na njemu se jasno vidi kompletan događaj koji je predmet optužbe. Pored toga, postoji dokaz izveden veštačenjem, koje je obavio ekspert za kompjutere. Veštak je pregledao VHS kasetu i našao da je snimak autentičan i da nema intervencije ni na video ni na audio materijalu. Saslušan je u svojstvu svedoka pripadnik *Škorpiona* koji je kamerom snimio ceo događaj. I on u potpunosti potvrđuje autentičnost sadržaja snimka. Optuženi Pera Petrašević je u potpunosti priznao izvršenje krivičnog dela i ne dovodi u sumnju autentičnost snimka. Postoji delimično priznanje optuženog Aleksandra Medića koji takođe potvrđuje da se događaj odigrao kako proizlazi iz svih drugih izvedenih dokaza.

U sudskoj praksi redak je slučaj da postoje materijalni dokazi, dokazi veštačenjem, dokazi iskazima svedoka očevidaca i priznanjem optuženih. U ovom predmetu postoje svi navedeni dokazi i među njima nema protivrečnosti. Imajući sve to u vidu, u ovoj krivično pravnoj stvari sve bitne okolnosti koje se tiču krivičnog dela i izvršilaca su utvrđene.

Pravna kvalifikacija u odnosu na optužene Aleksandra Vukova i Aleksandra Medića koju je dao tužilac u preciziranoj optužnici ne odgovara stanju stvari u spisima predmeta. I optuženi Aleksandar Vukov i optuženi Aleksandar Medić su odgovorni da su kao saizvršiooci sa ostalim optuženim počinili krivično delo ratni zločin protiv civilnog stanovništva a ne kao pomagači, kako im je stavljeno na teret preciziranom optužnicom.

Tužilac je u završnoj reči pravilno ocenio činjenično stanje u vezi sa radnjama izvršenja optuženog Vukova. Tačno je da je on jedini znao bezbedno mesto za streljanje, između baze i linije fronta, i da je zbog toga došao na mesto gde su kasnije streljani zarobljenici, da je razgovarao sa optuženim Petraševićem, koji nikada ranije nije bio na tom mestu, pa je očigledno da mu je Vukov dao instrukcije gde da se izvrši streljanje. Pored toga, optuženi Vukov je ostavio

trojicu svojih vojnika da obezbeđuju mesto i učestvuju u streljanju zarobljenika. Činjenično stanje u odnosu na optuženog Vukova prezentirano u završnoj reči tužioca u direktnoj je suprotnosti sa pravnom kvalifikacijom dela koja je data u preciziranoj optužnici, kojom je Aleksandar Vukov označen kao pomagač u izvršenju krivičnog dela ratni zločin protiv civilnog stanovništva. Očigledno je, međutim, da se radi o potpuno dokazanom saizvršilaštvu optuženog Vukova sa ostalim optuženim u izvršenju dela.

Optuženi Aleksandar Medić nija nikakv pomagač. Od početka do kraja, u kontekstu celog događaja, on je aktivni učesnik. Ima istu poziciju kao optuženi Pera Petrašević. Pored toga, na video snimku se jasno vidi da Aleksandar Medić zna gde ide i zbog čega ide i da nema govora da nije znao da će zarobljenici biti streljani. To ubedljivo potvrđuje njegov dijalog sa zarobljenikom, maloletnim Azmirom Alispahićem, koji se vidi na video snimku i koji potvrđuje svjedok Slobodan Stojković. Naime, optuženi Aleksandar Medić pita Azmira da li je prcao a na njegov odgovor da nije, optuženi mu kaže i da neće. Te njegove reči su jasne i precizne, nema nikave dileme da je optuženi Aleksandra Medić aktivni učesnik celog događaja i saizvršilac krivičnog dela ratni zločin protiv civilnog stanovništva.

Tužilac je neuobičajeno precizirao optužnicu u toku dokaznog postupka. Optužnicu je precirao pre nego što je obavljeno veštačenje video snimaka i pre saslušanja eksperta koji je veštačio video snimak. To veštačenje u velikoj meri osvetljava ulogu Aleksandra Medića i da je optužnica precizirana nakon veštačenja sigurno da Aleksandar Medić ne bi bio optužen samo kao pomagač. Prilikom odlučivanja o kazni sud mora imati u vidu izuzetnu brutalnost krivičnog dela, maltretiranje, ponižavanje i fizičko zlostavljanje zarobljenika pre streljanja. Takođe treba imati u vidu da su četvorica zarobljenika bili maloletni.

Završna reč punomoćnice žrtava Nataše Kandić

Istražni spisi pokazuju da je istraga u jednom trenutku prekinuta. Isto se dogodilo i sa dokaznim postupkom. Transkripti jasno pokazuju da se na suđenju išlo u pravcu utvrđivanja činjenica o statusu jedinice *Škorpioni* i veza sa regularnim formacijama Srbije i drugih država u regionu a onda se jasno vidi da sud odustaje od toga.

Uporno insistiranje tužioca da su *Škorpioni* paravojna jedinica, najpre u prvobitnoj, zatim u izmenjenoj optužnici, kao i u završnoj reči, u kojoj kaže da je u dokaznom postupku utvrđeno da je reč o klasičnoj paravojnoj formaciji protivreči dokumentima Haškog tribunala, koji su bili dostupni svim učesnicima u postupku. Od trenutka kada je ta dokumentacija postala dostupna tužiocu, on je morao to uzeti u obzir. Osim toga, pred sudom je saslušan svjedok Tomislav Kovač, bivši minsitar policije Republike Srpske, koji nijednog trenutka nije sporio da su on i njegovi saradnici potpisali depeše i izveštaje u kojima se jedinica *Škorpioni* opisuje kao jedinica MUP-a Srbije ili jedinica organa unutrašnjih poslova Republike Srbije. On je neubedljivo osporavao nešto drugo. Naime, tvrdio je da su tako opisivali *Škorpione* i još neke jedinice da bi podigli moral srpskim borcima na terenu, da bi borci znali da im MUP Srbije pomaže, a da u stvari to nije bilo tačno. To njegovo pozivanje na borce na terenu je nelogično pre svega zbog toga što nema nijednog dokumenta koji je upućen borcima na terenu nego su svi naslovljeni na funkcionere MUP-a Republike Srpske. Tome treba dodati i iskaz svedoka Kovača u kojem on kaže da nije bilo moguće da na teritoriju Republike Srpske dođe neka paravojna formacija. Mogle su doći samo regularne formacije iz Srbije i Republike Srpske Krajine.

Osnovni razlog zašto tužilac, a sud to prihvata, kvalifikuje *Škorpione* kao paravojnu formaciju je presuda Međunarodnog suda pravde od 26.02.2007. Međunarodne sudije su zaključile da nema dokaza da je jedinica *Škorpioni* delovala na Trnovskom ratištu za račun Republike Srbije. Te sudije su uvažile prigovor tima odbrane Srbije da sud ne prizna validnost depeša i izveštaja u

kojima se *Škorpioni* opisuju kao jedinica MUP-a Srbije jer tužilačka strana (BiH) nije dostavila originale. Postavlja se pitanje da li bi međunarodne sudije uvažile taj prigovor da su imale na raspolaganju transkript glavnog pretersa od 3.07.2006. iz kojeg se jasno vidi da svedok Kovač, visoki policijski funkcioner Republike Srpske, nijednog trenutka ne spori da predočene kopije izveštaja i depeša ne odgovaraju originalima.

Izvesno je da će presuda sadržati zaključak da su *Škorpioni* paravojna formacija. Međutim, svakome ko u budućnosti bude proučavao sudske spise predmeta biće jasno da je u pitanju strategija da se u suđenjima za ratne zločine sve drži na individualnom nivou, i da se mora zaustaviti ispitivanje ko je iznad optuženih, kao i učešće institucija Srbije.

Optuženi Slobodan Medić je ostao u svojoj odbrani dosledan patriota, on ne priznaje da je naredio izvršenje krivičnog dela i ne otkriva naredbodavce. Na suđenju optuženi su sačuvali tajnu o direktnoj umešanosti Srbije. Zahvaljujući tome na suđenju nije utvrđeno ništa više od onoga što pokazuje video snimak.

Jedna od posledica tretiranja *Škorpiona* kao paravojne formacije je da žrtve neće imati pravo na tužbu za naknadu štete. Time pravda neće biti zadovoljena. Suđenjima poput ovog prestaje da važi princip da sud utvrđuje istinu van svake sumnje. Ako se tužioci pojavljuju kao branitelji kriminalnih institucija i kriminalnih grupa, umesto da budu zaštitnici pravde i interesa žrtava, a u ovom slučaju nije samo šest žrtava nego sedam, osam hiljada, onda se postavlja pitanje kojim instrumentima će se utvrđivati potpuna istina.

Završne reči branilaca optuženih

Branilac optuženog Slobodana Medića, advokat Miroslav Perković:

Tokom postupka nije izveden nijedan dokaz koji bi ukazivao na to da je Slobodan Medić izdao naredbu za streljanje zarobljenika. U preciziranoj optužnici tužilac prihvata da optuženi Aleksandar Medić i Aleksandar Vukov nisu znali da će zarobljenici biti streljani. Ta činjenica govori o tome da optuženi Pera Petrašević ne govori istinu kada je rekao da mu je komandant Slobodan Medić naredio da strelja zarobljenike. Naime, nije sporno da su i Pera Petrašević i Aleksandar Medić bili telohranitelji optuženom Slobodanu Mediću i da su bili sa njim kada je on, prema Petraševićevim rečima, naredio da se zarobljenici streljaju. Postavlja se logično pitanje kako onda Aleksandar Medić ne zna da će doći do streljanja, kako Aleksandar Vukov takođe ne zna za streljanje ako je kontaktirao sa komandantom, kako u svojoj odbrani navodi optuženi Petrašević.

Da je optuženi Slobodan Medić hteo da fingira pogibiju zarobljenika iz Sreberenice tako što će ih dovesti u blizinu linije fronta, on bi naredio da im se obuku uniforme i njihove bi leševe rasporedio na rastojanju od 50,100 i više metara a ne bi ih ostavio u civilu i na jednom mestu. Potpuno je nelogično i ljudskom umu neshvatljivo da se izda naređenje da se jedan takav događaj snima kamerom. Postavlja se pitanje da li je optuženi Slobodan Medić naredio da se snimaju i takvi detalji, koji se vide na snimku, kao što je pečenje zmijske, umivanje i druge svakodnevne aktivnosti vojnika na terenu.

Što se tiče psovki koje su optuženi upućivali zarobljenicima, to je kuraženje, to je strah, oni tu glume nešto što ustvari nisu, zbog stresa jer se radi o teškom delu.

Tokom postupka nije raspravljeno kako su ti zarobljenici došli u bazu jedinice. O tome se najpreciznije izjašnjavao optuženi Branislav Medić. Iz njegove izjave proizlazi da je neko drugi naredio celu tu operaciju hapšenja i likvidacije zarobljenika, neko sa višim činom. Pored toga, na Trnovskom ratištu, po svedočenju Tomsialava Kovača, bilo je 10. do 15.000 vojnika, pa kako je moguće da komandant jedne male jedinice na nivou čete izda jedno tako ozbiljno naređenje kao što je streljanje zarobljenika. Nije jasno zbog čega nije optužen Slobodan Stojković, koji je snimio egzekuciju. Na snimku se vidi da Stojković, dok snima, govori: "ima, ima još baterije, radite, radite". Zatim se vidi da savetuje egzekutore kako da se nameste dok ih on snima, pa kaže da se nameste ovako ili onako. Postoji sumnja da on nije optužen da bi teretio Slobodana Medića.

Branilac optuženog Pere Petraševića, advokat Zoran Levajac:

Drugooptuženi Pera Petrašević je odlučio da se u ovom krivičnom postupku brani istinom i samo istinom. Izneo je iskreno priznanje i najdublje pokajanje. U jednom trenutku, pod surovim okolnostima koje rat sa sobom nosi, čoveka Peru Petraševića je pobedio vojnik Pera Petrašević. Zbog toga je Pera Petrašević pred sudom rekao. „pred bogom sam sigurno kriv ali da li sam kriv što sam u ratnim uslovima izvršio naređenje, to ćete vi proceniti“. Dakle, Pera Petrašević je precizno i jasno priznao da je izvršio naređenje komandanta Slobodana Medića, da je on disciplinovani vojnik i da za njega u tom momentu nije bilo dileme da li da izvrši naređenje ili ne. Kao disciplinovani vojnik on je po povratku sa streljanja podneo svom komandantu raport da je naređenje izvršeno. Takvo priznanje Petraševića potvrđuje kazivanje optuženog Alaksnadra Medića i svedoka Slobodana Stojkovića. Izdavanje naredbe da se ta egzekucija snimi nije normalna.

Nema dokaza da je šest zarobljenika doveženo iz Srebrenice. Takođe nema dokaza da su ti zarobljenici bili civili. Činjenica da su nosili pojedine delove vojničke uniforme ukazuje da nisu bili civili. Poerd toga, u tom ratu mnogi borci nisu imali kompletnu vojnu uniformu a bilo je slučajeva da su i maloletna lica učestvovala u vojnim formacijama.

Nije pouzdano utvrđeno u okviru koje jedinice Vojske Republike Srpske je delovala jedinica *Škorpioni*.

Jedinica *Škorpioni* nije paravojna formacija. Ona je bila specijalana jedinica Vojske Republike Srpske Krajine i neposredno podređena Vukovarskom korpusu i imala je svoju vojnu poštu. Ta jedinica je bila pod političkom kontrolom vlade Republike Srpske Krajine. Kada je deo jedinice delovao na terenu Trnova, delovao je pod komandom Vojske Republike Srpske.

Video kasete nije originalan dokument. Veštak Slobodan Jovičić je našao da je ta kasete presnimavana. Takođe iz iskaza svedoka Slobodana Stojkovića vidi se da on na snimku nije video sve događaje koje je snimio.

Sud treba da ima u vidu iskreno priznanje i kajanje optuženog Petraševića, kao i činjenicu da nije osuđivan, da ja izbeglica iz Osijeka, da ja ta ratna kataklizma ostavila na njega teške posledice i da je krivično delo izvršio u okolnostima u kojima se ne bi snašli ni iskusniji ni znatno stariji ljudi